

بازخوانی حلقه فقهی «کمپانی»

مهدی معصومی | مشهد از دیرباز مهد علم و اندیشه در خطه خراسان بوده است. علمای بسیاری در این شهر سر برآورده و با برگزاری محافل درس و بحث در این شهر، چراغ علم و معرفت را روشن نگه داشته‌اند. پس از واقعه گوهرشاد در سال ۱۳۱۴ خورشیدی برخی از علمای آن روز محفلی علمی برای مباحثه مسائل فقهی و اصولی برپا ساختند. این محفل علمی در بین اهل علم حوزه خراسان به حلقه «کمپانی» مشهور بود.

جلسات به صورت سیار، در منزل یکی از اعضای این جلسه برگزار می‌شد. اعضای این محفل علمی هر کدام از بزرگان حوزه علمیه خراسان بودند، کسانی چون: آیت... سید جواد خامنه‌ای، پدر رهبر معظم انقلاب آیت... سید علی علم الهدی، (پدر آیت... علم الهدی نماینده ولی فقیه در استان خراسان رضوی و امام جمعه مشهد)

آیت... غلامحسین عبدخداایی (تبریزی)، پدر آیت... دکتر آقای محمد هادی عبدخداایی (عضو مجلس خبرگان رهبری) آیت... سید علی اکبر خویی، پدر آیت... العظمی خویی

میرزا حبیب الله ملکی تبریزی
میرزا باقر تبریزی (خرازی)
سید جلیل الدین حسینی
شیخ محمد رضا بخارایی

میرزا محمد رضا کلباسی، آقا سید علی رضوی، آقای درچه‌ای از اعضای غیر ثابت این محفل علمی بودند. گاهی برخی از علمایی که از شهرستان به مشهد می‌آمدند در این جلسات حضور پیدا می‌کردند. این جلسه یک ساعت مانده به اذان ظهر تشکیل می‌شد و افراد شرکت کننده در این جلسه با نشاط خاصی به طرح مباحث فقهی و اصولی می‌پرداختند. سبک جلسه به این صورت بود که فردی متن خاصی را برای همه می‌خواند و بقیه افراد در باره این متن به بحث و گفت‌وگو می‌پرداختند. محوریت مباحث مطرح شده نیز بر اساس کتاب‌هایی نظیر جواهر الکلام، حقائق الناظره، مدارک الاحکام، شرایع الاسلام و مستند الشیعه بود. اگر وقتی باقی می‌ماند حضار به بررسی تحولات و اتفاقات روز نیز اشاره می‌کردند. این جلسه علمی تا زمان حیات همه شرکت کنندگان آن ادامه داشت.

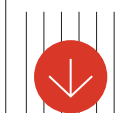

عناصیر حلقه فقهی «کمپانی» از راست به چپ: آیت‌الله العظمی سید علی علم الهدی، آیت‌الله العظمی سید جواد خامنه‌ای، آیت‌الله العظمی سید محمد رضا کلباسی، آیت‌الله العظمی سید جلیل الدین حسینی، شیخ اسماعیل کاتب، میرزا باقر تبریزی، شیخ محمد رضا بخارایی.

روزنامه
شهرامید
وزندگی

شنبه
۲۴ مرداد ۱۴۰۰
۱۳ آذر الحجه ۱۴۲۲
شماره ۳۴۴۰

SHAHRANEWS.IR

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

اندیشمندان و انقلابیون زیادی نظیر سید قطب، آیت... طالقانی و میرزا خلیل کمره‌ای نیز در آن جا حضور داشتند. مانیز قرار بود در این سفر نواب صفوی را همراهی کنیم اما دولت به من و آقای خلیل طهماسبی ویزان داد. من در مشهد ماندم و آقای خلیل طهماسبی نیز به مشهد سفر کرد. من و او در مسجد گوهرشاد علیه شاه صحبت کردیم آقای طهماسبی پشت سر آیت... سید حسن قمی نماز می‌خواند و پس از نماز به ایراد سخنرانی می‌پرداخت. کلانتری وقت

جمعی ارادل او باش را اجیر کرده بود تا سخنرانی من و طهماسبی را به هم بزنند. ما سخنرانی تندی علیه شاه کردیم پس از آن شهر بانی اطلاعیه‌ای علیه طهماسبی منتشر کرد که باید او ظرف ۲۴ ساعت مشهد را ترک کند.

همان شب من با پدرم به منزل آمدیم. پدرم گفت ما وعده داریم امشب خانوادگی به منزل آیت... خامنه‌ای برویم. همه به آن جا رفتیم. ایشان به من گفت: من مایلم خلیل طهماسبی را ببینم. من به ایشان گفتم: امشب طهماسبی دستگیر شد. این نشان از این مساله بود که مرحوم آیت... خامنه‌ای به نواب صفوی وفاداریان اسلام علاقه مند بوده است. صبح خبر دادند که طهماسبی را به تهران بردند. همان روز پیامی از فدائیان اسلام به مشهد فرستاده شد. محتوای این پیام این بود که: «استاد خلیل طهماسبی با احترام وارد شد. به دشمنان بگویید تنبیه می‌شوند.» رونوشتی از این تلگراف نیز برای من فرستاده شد. من نیز آن را به آیت... خامنه‌ای نشان دادم.

داشتند. در آنجا فرشی پهن می‌کنند و نواب در آن جا به سخنرانی می‌پردازد. دفعه دومی که رهبر انقلاب با نواب ملاقات می‌کنند در مدرسه سلیمان خان بوده است. بعد از انقلاب که خدمت رهبر انقلاب رسیدم داستان این جلسه را مطرح کردند. روزی که نواب به مشهد آمد مورد استقبال طلبه‌های جوان قرار گرفت.

آیت... خامنه‌ای عالم بسیار فاضلی بود. یکی از نزدیکان من که کتاب «مکاسب» شیخ انصاری را در نزد دو نفر از بزرگان حوزه مشهد یکی آیت... خامنه‌ای و عالم دیگری خوانده بود خاطر نشان می‌کرد که قوت علمی ایشان بسیار بالاتر از آن فرد دیگر بوده است

آیت... خامنه‌ای چه ویژگی‌های فردی و اخلاقی داشتند؟ ایشان عالم بسیار فاضلی بود. یکی از نزدیکان من که کتاب «مکاسب» شیخ انصاری را در نزد دو نفر از بزرگان حوزه مشهد یکی آیت... خامنه‌ای و عالم دیگری خوانده بود خاطر نشان می‌کرد که قوت علمی آیت...

خامنه‌ای بسیار بالاتر از آن فرد دیگر بوده است. من از ایشان نکات ارزنده‌ای آموختم. با وجود اینکه ایشان ارتباط اجتماعی زیادی نداشتند اما مردم ارادت بسیاری به ایشان داشتند. یکی از ویژگی‌های فردی ایشان مخالفت شدیدشان با حکومت پهلوی بود. نه تنها ایشان بلکه همسر و فرزندان ایشان نیز از حکومت پهلوی بیزار بودند. آیت... سید جواد خامنه‌ای در مسجد صدیقی ها امام جماعت بودند. بنده چندین بار پشت سر ایشان نماز خواندم. آن موقع ایشان هنوز در مسجد گوهرشاد نماز اقامه نمی‌کردند. نماز ایشان بسیار باشکوه برگزار می‌شد به طوری که همه کسبه آن منطقه برای اقامه نماز به مسجد صدیقی ها می‌آمدند. هنوز آن شکوه معنوی نماز جماعت آیت... خامنه‌ای در خاطر من مانده است.

آیا خاطرهای از ایشان در ذهن دارید؟ پس از ۲۸ مرداد ۱۳۲۲ خورشیدی نواب صفوی برای شرکت در کنگره «مؤتمر اسلامی» به اردن سفر کرد.